PROJEKT PRZYRODNICZEGO ZAGOSPODAROWANIA PARKU GRABEK W CZELADZI W RAMACH ZADANIA „ZIELONE PŁUCA MIAST– DOLINA BRYNICY. WALORYZACJA PRZYRODNICZA STARORZECZA W PARKU GRABEK WRAZ Z UKSZTAŁTOWANIEM KRAJOBRAZU I STREFY PRZYRODNICZEJ ORAZ INFRASTRUKTURĄ TOWARZYSZĄCĄ"

1. UJĘCIE WODY W KORYCIE RZEKI BRYNICY, JAKO ZASILANIE ZBIORNIKA
2. ZREWITALIZOWANY ZBIORNIK, JAKO FRAGMENT STARORZECZA WRAZ Z CHARAKTERYSTYCZNYMI ELEMENTAMI
3. POMOST WIDOKOWY (PRZEJŚCIE NAD ROŚLINNOŚCIĄ BAGIENNĄ UTWORZONĄ W ZAKOLU)
4. POLE ROZSĄCZAJĄCE - ELEMENT ODPROWADZAJĄCY NADMIAR WÓD (POWIERZCHNIA ZAGOSPODAROWANA JAKO BOISKO TRAWIASTE)
5. ŹRÓDLISKO - NAPOWIETRZANIE WODY
6. SZTUCZNE STRUMIENIE - ELEMENT UKŁADU NAPOWIETRZANIA ZAPROJEKTOWANY W FORMIE MEANDRUJĄCEJ RZEKI POZWOLIŁ NA UROZMAICENIE BIORÓŻNORODNOŚCI (ROŚLINNOŚĆ PRZYWODNA)
7. ZAKĄTEK BZÓW (LILAKÓW). KWITNĄ W MAJU ROZTACZAJĄC WOKÓŁ PIĘKNY ZAPACH.
8. ZAKĄTEK RÓŻ (ROSARIUM). KWITNĄ CAŁE LATO.
9. SKARPA OBSADZONA KRZEWAMI OWOCUJĄCYMI JAKO BAZĄ POKARMOWĄ DLA PTAKÓW.

Fundusze Europejskie Program Regionalny
Rzeczpospolita Polska
Śląskie.
Unia Europejska Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

PARK GRABEK
ZIELONE PŁUCA MIAST
DOLINA BRYNICY

MIASTO CZELADŹ

Czeladzka oaza zieleni

Założony w latach 60-tych XX wieku Park Grabek, należy do największych parków w Czeladzi. Usytuowany jest na prawym brzegu rzeki Brynicy, na tzw. Zarzeczu. Terenem swym obejmuje dawne pastwiska nadrzeczne, a całkowita jego powierzchnia wynosi 13 ha. Od strony południowej park przylega do – zaprojektowanego na początku XX w. przez S. Celichowskiego – zabytkowego, niegdyś okalającego willę dyrektora kopalni „Saturn", Ogrodu Morwowego, z którym tworzy integralną całość. Park, ciekawy pod względem przyrodniczym, ma charakter krajobrazowy, a na jego terenie znajdują się liczne alejki spacerowe, amfiteatr, źródlisko, sztuczne strumienie oraz zrewitalizowany zbiornik wodny, położony w miejscu dawnego zbiornika.

Walory przyrodnicze

Na terenie Parku Grabek występują zbiorowiska trawnikowe z gatunkami takimi jak wiechlina roczna, babka zwyczajna, koniczyna, a także – kwitnące wczesną wiosną – ziarnopłony wiosenne i konwalie majowe. Wśród zadrzewień dominuje klon zwyczajny, klon jawor oraz klon jesionolistny, sporadycznie można spotkać krzewy – bez czarny, forsycję czy jaśminowca wonnego. Na szczególną uwagę zasługuje Ogród Morwowy, złożony z wiekowych drzew morwowych. Na obrzeżach zadrzewień pojawiają się rośliny zielne – podagrycznik zwyczajny, bluszczyk kurdybanek, pokrzywa.

Zbiornik wodny i jego okolice to miejsce rozwoju roślin szuwarowych (trzcina pospolita, pałka wodna, kosaciec żółty), o liściach pływających (grążel żółty, grzybień biały) oraz bagiennych (mięta wodna, kaczeniec błotny, rdest ziemnowodny).

Interesujące gatunki roślin występują w rejonie kaskady – tzw. „źródliska". Wśród krzewów dominuje jałowiec rozesłany, Berberys Thunberga, natomiast skalniak wokół kaskady, tworzą – między innymi – kostrzewa sina, rojnik murowy, czy rozchodnik ostry.

Najliczniejszą – na terenie Parku Grabek – grupę zwierząt stanowią bezkręgowce, w tym mięczaki i stawonogi. W strefie brzegowej Brynicy można obserwować ptaki wodne – kaczkę krzyżówkę i łabędzia niemego. Wśród drzew i krzewów żyją różne gatunki ptaków, między innymi bogatka zwyczajna, kowalik zwyczajny, szpak zwyczajny, wilga zwyczajna, kwiczoł.

Spacerując ścieżkami parku, można liczyć na spotkanie z wiewiórką rudą, zającem szarakiem, a nawet lisem rudym. Liczebność owadów na tym terenie regulują jeż europejski oraz kret europejski.

Formy ochrony przyrody

Poprzez nasadzenia drzew i krzewów oraz miododajnych roślin zielnych, stworzone zostały dobre warunki do rozwoju flory i fauny.

Park jest miejscem życia gatunków zwierząt, podlegających ochronie ścisłej – łabędzia niemego, bogatki zwyczajnej, modraszki zwyczajnej, kowalika zwyczajnego, dzięcioła zielonego, dzięcioła dużego, szpaka zwyczajnego, sójki zwyczajnej, kawki zwyczajnej, wilgi zwyczajnej, pierwiosnka zwyczajnego, zięby zwyczajnej, kwiczoła oraz gatunków, podlegających ochronie częściowej – ślimaka winniczka, wiewiórki rudej, jeża europejskiego oraz kreta europejskiego.

Rekultywacja ponad 3 ha terenu Parku Grabek w celu stworzenia warunków do rozwoju bioróżnorodności została dofinansowana ze środków RPO Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 w ramach projektu „Zielone Płuca Miast – Dolina Brynicy. Waloryzacja przyrodnicza starorzecza w Parku Grabek wraz z ukształtowaniem krajobrazu i strefy przyrodniczej oraz infrastrukturą towarzyszącą"